

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 20, Yesu, Masihi/Mungu, Sehemu ya 1

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 20, Yesu, Masihi/Mungu, Sehemu ya 1.

Mada inayofuata ya theolojia, hasa mada ya theolojia ya Agano Jipya ambayo tunataka kuizingatia na kuiendeleza, inahusiana na utu wa Kristo.

Tutaangalia katika sehemu nne hivi, michache ikizungumzia utu wa Kristo kama Masihi na Mungu, na kisha pia kuangalia kile ambacho Kristo anatimiza, tukizingatia hasa kifo na ufufuo wa Kristo. Kwa hivyo, kuna mengi ambayo tunaweza kusema, lakini tutazingatia maeneo hayo. Tayari tumeona jukumu muhimu ambalo Yesu Kristo anacheza katika utimilifu na usemi wa mwisho na maendeleo ya mada hizi za kibiblia-theolojia, iwe ni uumbaji, Yesu akileta uumbaji mpya kwa ufufuo wake mwenyewe, watu wa Mungu ambapo Yesu mwenyewe anawakilisha makusudi na hatima ya Israeli, iwe ni mada ya kutoka mpya ambapo Yesu mwenyewe analeta kutoka mpya, agano jipya ambapo kifo cha Yesu kinathibitisha na kuanzisha agano jipya ambalo Mungu anafanya na watu wake, na maagano yote kwa kweli.

Picha ya Mungu ambapo Yesu ndiye mfano halisi wa Mungu. Mada zote za Agano la Kale na uhusiano wao kwa kila mmoja, pamoja na hadithi nzima ya Mungu inayoshughulika na historia yake kwa ukombozi, hatimaye hupata kilele chake katika nafsi ya Yesu Kristo. Mengi ya yale tuliyo sema tayari yanaashiria na kuzingatia umuhimu wa nafsi ya Yesu Kristo.

Theolojia ya Agano Jipya inalenga katika Kristo kwa kuwa nyuzi zote hupata kilele chake katika nafsi ya Kristo, ambaye huzitimiza. Baadhi ya wasomi hupenda kunukuu maneno ya Paulo kwamba ahadi zote za Mungu ni kweli katika Yesu Kristo. Zote hupata utimilifu wake na kilele chake katika nafsi ya Yesu Kristo.

Kisha tuliona hatimaye na mara kwa mara, ahadi hizo zikitimizwa kwa watu wake. Zilienea ili kuwakumbatia watu wake kwa sababu ya ukweli kwamba wao ni wake kwa njia ya imani. Lakini, kwanza kabisa, hupata kilele chao katika nafsi ya Kristo.

Kwa hivyo, ninachotaka kufanya ni kutumia muda kuangalia msisitizo wa Agano Jipya na uwakilishi wa Yesu Kristo. Tayari tumeona historia ya Agano la Kale, kwa mfano, kwa mtu wa kimsihi, mwana mkuu wa Daudi, na tutaangalia baadhi ya maandiko hayo tena. Lakini nataka kuangalia zaidi utu wa Yesu Kristo.

Sio tu kutetea uungu wa Kristo au kutetea mtazamo fulani juu ya Kristo, lakini tena kuangalia kwa kuzingatia jinsi Kristo anavyoingia na jinsi uelewa wa Kristo

unavyochangia katika uelewa wetu mpana wa theolojia ya Agano Jipya na utimilifu wa kihistoria wa mpango wa Mungu wa ukombozi, kuanzia Mwanzo 1 na 2. Lakini natumaini, nataka kuepuka kuingiliana sana na baadhi ya mambo ambayo tumesema kuhusu Kristo kutimiza uumbaji, uumbaji mpya, nchi, watu wa Mungu, agano jipya, sura ya Mungu, n.k. Tukichukulia yote hayo ndivyo ilivyo, tunatumaini tutaangalia maeneo na mada zingine zinazohusiana na uelewa wa Kristo. Sasa, nadhani, sehemu ya kuanzia ni pamoja na Injili, waziwazi, na picha ya Injili ya Kristo, uelewa wa Kristo mwenyewe.

Kwa hivyo, tutarudia tena kihalali ili kuangalia utu wa Kristo kama ulivyowasilishwa katika Injili. Pia tutaangalia sio tu shughuli za Kristo na jinsi Kristo anavyowasilishwa, lakini tutaangalia majina machache maalum ambayo ni ya kawaida katika Injili ambayo waandishi walitumia kumtaja Yesu Kristo au ambayo Kristo hutumia kujitaja mwenyewe. Kisha tutaendelea na Agano Jipya lote, tukianza na fasihi ya Paulo, tukiendelea na baadhi ya maandishi mengine ya Agano Jipya nje ya barua za Paulo, na kisha tena kama tulivyofanya, tukifikia kilele na kitabu cha Ufunuo.

Ingawa Ufunuo mara nyingi huwekwa katika nafasi ya kuchangia katika eskatolojia yetu, Ufunuo una mojawapo ya vitabu vya Kristo vyenye utajiri zaidi kuliko vitabu vingine vyote nilivyopata katika Agano Jipya, ningebishana. Lakini tutaanza na Injili, tukiangalia tena uwasilishaji wa Yesu mwenyewe, uwasilishaji wa waandishi wa Injili kuhusu Kristo, na kile wanachosisitiza kuhusu Yesu, na kisha kuzingatia baadhi ya majina ya kawaida ya Yesu ambayo waandishi walitumia kumtaja yeye au ambayo Yesu hutumia mara nyingi kujihusu. Kuanzia na Injili, basi, kutoa taarifa pana ni kwamba waandishi wa Injili wanakubaliana, nadhani, kwamba Yesu ndiye kilele cha hadithi ya Agano la Kale, kwamba hadithi ya ukombozi ya Mungu kushughulika na watu wake sasa inafikia kilele chake katika nafsi ya Kristo.

Kwa hivyo, si watu wa Mungu tu au si wokovu ambao Mungu huwaletea watu wake, ingawa ndiyo, hiyo ni kweli, lakini kwanza kabisa, Yesu Kristo ndiye kilele cha hadithi ya Agano la Kale. Kama ninavyofikiri tumeona tayari, hili haliwezi kuonekana wazi zaidi kuliko katika Mathayo sura ya 1 na 2, ambapo tulimwona Yesu akielezea hadithi ya Yesu wa zamani mwenyewe, simulizi lake mwenyewe la hata utoto wake, tayari linaonekana kama linaelezea na kutimiza hadithi ya Israeli na hadithi ya ahadi za Mungu kwa watu wake. Tayari tumeona kwamba katika Mathayo sura ya 1 na mstari wa 1, Mathayo anatusihi tusome hili kuhusiana na hadithi ya Agano la Kale anaposema Yesu ni mwana wa Daudi, mwana wa Ibrahimu.

Anatuomba tusome masimulizi na hadithi yake yote kama sehemu ya, kama utimilifu wa, hadithi na masimulizi ya Agano la Kale na maagano makuu ambayo Mungu hufanya na watu wake, kama vile Ibrahimu na Daudi. Na usomaji wa Mathayo iliyobaki unathibitisha hilo. Hatuna muda wa kupitia Mathayo yote, lakini Mathayo iliyobaki, pamoja na Marko na Injili zingine, zinathibitisha hilo, kwamba Yesu mara

kwa mara anaonekana kama anakamilisha au kuhitimisha hadithi nyingine, yaani, ile ya Agano la Kale.

Kwa ufupi, ninachotaka kufanya ni kuangazia mada zingine muhimu au njia muhimu ambazo Yesu anawasilishwa katika Injili. Hapo awali, Yesu pia anawasilishwa kama Mungu mwenyewe. Hiyo ni kusema, katika Injili, mara nyingi tunapata baadhi ya kauli kali zaidi kwa kile wanatheolojia wa kimumo wanachokiita uungu wa Kristo au uungu wa Kristo ambao unatoa taarifa kwa ajili ya uundaji wa baadaye wa Utatu wa Yesu kuwa Mungu mwenyewe, Yesu akishiriki katika tabia yenyewe, kiini cha Mungu.

Ingawa waandishi wa Agano Jipya hawatumii lugha ya aina hiyo, hakika, tunapata nyenzo nyingi katika Injili zenyewe ambazo zingeongoza na zingeanza kupendekeza michanganyiko ya baadaye ya Kikristo katika baadhi ya maungamo ya kanisa la baadaye na mambo kama hayo, na imani za baadaye. Kwa hivyo, Yesu ni Mwana wa Mungu. Mojawapo ya uwasilishaji ulio wazi zaidi wa Injili unapatikana katika Yohana sura ya 1. Ingawa sura ya 1 na mstari wa 1 wa Yohana kwa kawaida ni maandishi tunayoelekeza, kwa kweli ni utangulizi wote, mistari 18 ya kwanza, ambayo kwa pamoja inaonyesha Yesu ni nani na jinsi mwandishi anavyotaka tuelewe uwasilishaji wake katika Injili yote.

Ni katika sura nzima ya 1 ambapo mwandishi, nadhani, anamwakilisha waziwazi Yesu Kristo kama, kwa namna fulani, Mungu mwenyewe. Hiyo ni kusema, mwandishi haelezei hilo kwa lugha ya imani za baadaye, lakini hakika, mwandishi anataka tuelewe kwamba Yesu atalinganishwa na Mungu. Anaanza hilo katika mstari wa kwanza kabisa kwa kudokeza Mwanzo mwanzoni na kisha kurejelea ukweli kwamba hapo mwanzo kulikuwa na Neno, na Neno alikuwa pamoja na Mungu, lakini zaidi ya hayo, Neno alikuwa Mungu.

Sina muda wa kuingilia na kutetea hili kigrama, lakini dhidi ya madhehebu na dini zingine kadhaa ambazo zingedai kwamba hii haiungi mkono uungu wa Kristo, kwamba Kristo analinganishwa na kiumbe wa kimungu, au na Mungu, lakini si Mungu wa Agano la Kale. Ningesema kwamba hivyo ndivyo Yohana anavyofanya katika sura ya 1 na mstari wa 1. Kwa hivyo, anatoa kauli muhimu sana kwamba Mungu wa Agano la Kale, uelewa wetu wa Mungu wa Agano la Kale, ambaye ndiye anayehusika na uumbaji, sasa unapaswa kupanuliwa ili kumjumuisha Yesu Kristo kwa njia fulani. Tutaona kwamba baadaye, waandishi wa Agano Jipya walifanya hivyo bila kuathiri imani yao ya Mungu mmoja.

Kulikuwa na Mungu mmoja tu wa kukiri kama Mungu, na kumwabudu au kukiri mtu yeyote au kitu kingine chochote kwani Mungu alikuwa ibada ya sanamu moja kwa moja. Lakini tunaona waandishi wa Agano Jipya wakiwa wameridhika kabisa kumjumuisha Yesu Kristo ndani ya Mungu mmoja wa kweli mara kwa mara, na Yohana anafanya hivyo hapa. Hapo mwanzo kulikuwa na Neno, naye Neno alikuwa na Mungu katika uhusiano wa kipekee na Mungu.

Lakini zaidi ya hayo, Neno alikuwa Mungu. Kisha, angalia mwandishi anaendelea kuhusisha shughuli ya uumbaji na Mungu mwenyewe. Kupitia yeye, vitu vyote viliumbwa.

Kwa hivyo, Yesu alikuwa wakala wa uumbaji. Neno alikuwa wakala wa uumbaji. Bila yeye, hakuna kilichofanyika ambacho kimefanyika.

Lakini kuruka mstari mwingine ambao tayari tumeusoma, Neno alifanyika mwili na akakaa kwetu. Tumeuona utukufu wake, utukufu wa Mwana pekee aliyetoka kwa Baba . Kuhusiana na mada ya hekalu, tayari nimemtaja Yesu Kristo kama hekalu la kweli, na lugha hii ya makao na utukufu ilitumika katika Agano la Kale kwa maskani ya Mungu na makao ya hekalu kwa uwepo wa Mungu katika Maskani na hekalu katika Agano la Kale.

Kwa hivyo, mwandishi sasa anapata utukufu wenyewe, uwepo wa Mungu unaokaa katika maskani, uwepo wa hekalu la Mungu, na sasa upo katika nafsi ya Yesu Kristo, ambayo baadaye Yesu atadai kuwa hekalu la kweli au mwandishi atadai kwamba mwili wa Yesu Kristo mwenyewe ndio hekalu. Na hatimaye, katika mstari wa 18, hadi kufikia kilele cha marejeleo haya ya uungu wa Kristo, Yesu ni Mungu. Hayuko pamoja na Mungu tu; yeye ni Mungu, Mungu muumbaji katika sura ya 1, mstari wa 1. Katika Kristo kuna udhihirisho wa uwepo wa Mungu.

Katika Kristo aliyefanyika mwili, uwepo wa Mungu katika hekalu lenyewe hukaa. Sasa, mstari wa 18 unaishia kwa kusema kwamba hakuna mtu aliyewahi kumuona Mungu, nia ya kawaida ya Agano la Kale, lakini Mwana pekee, Yesu Kristo, ambaye mwenyewe ni Mungu na yuko katika uhusiano wa karibu zaidi na Baba, ndiye aliyemtambulisha. Kwa hivyo, wazo ni kwamba Yesu Kristo sasa amemfanya Mungu asiyeonekana aonekane.

Ikiwa mtu anataka kujua Mungu ni nani au Mungu anaonekanaje, mtazame Yesu Kristo. Yesu Kristo anaweza kumfunua Mungu kwa sababu yeye mwenyewe ni Mungu. Yeye yule ambaye hapo mwanzo alikuwa pamoja na Mungu, na ambaye ni Mungu, ambaye uwepo wa Mungu unakaa ndani yake, sasa anaweza kumfunua Mungu kwa sababu yeye mwenyewe ni Mungu.

Mungu sasa amejidhihirisha wazi kupitia Yesu Kristo aliyefanyika mwili, ambaye mwenyewe ni Mungu. Kwa hivyo sura ya 1 mstari wa 1 hadi 18, kwa ukamilifu wake, si Yohana 1:1 pekee, bali sehemu nzima ya Yohana 1 mstari wa 1:18, haituanzishi tu jinsi ya kusoma injili iliyobaki na kuelewa picha ya mwandishi kuhusu Kristo lakini pia ni mojawapo ya kauli zilizo wazi zaidi za ukweli kwamba Yesu kama Logos, neno Logos likipendekeza ufunuo au mazungumzo au hotuba, Yesu ndiye ufunuo halisi, Yesu ndiye ufunuo wa mwisho wa Mungu kwa ulimwengu. Yesu ndiye usemi halisi, mazungumzo halisi ya Mungu, uwepo halisi wa Mungu ambao sasa umedhihirika

katika Yesu Kristo aliyefanyika mwili, ambaye humfanya Mungu asiyeonekana aonekane.

Kuhusiana na hili ni, na kwa namna fulani kuanzisha mada kuu katika Injili, pia tunamwona Yesu akifanya shughuli ambazo katika Agano la Kale zinahusishwa na Mungu. Kwa hivyo, wazo hili la Yesu kuwa kilele cha ufunuo wa Mungu juu yake mwenyewe, wa shughuli ya ukombozi ya Mungu. Kwa hivyo, unamwona Mungu akiahidi kufanya mambo kwa ajili ya watu wake katika Agano la Kale ambayo sasa Yesu anafanya katika Agano Jipya.

Kwa mfano, Yesu anasamehe dhambi katika Marko, ambazo mara nyingi zilimtia matatani, kama vile katika Marko sura ya 2. Marko sura ya 2 ni hadithi ya Yesu akimponya mtu aliyepooza au mtu aliyepooza. Sitaingia katika maelezo yote, lakini Yesu yuko Kapernaumu akihubiri, na baadhi ya watu wanamletea mtu aliyepooza. Na kinachotokea ni kwamba Yesu anaona imani yao na kumwambia mtu aliyepooza, Mwanangu, inavutia kwamba hakumponya kwanza, lakini badala yake anasema, Mwanangu, dhambi zako zimesamehewa.

Sasa, baadhi ya walimu wa sheria, mstari wa 6, walikuwa wameketi pale wakifikiri, kwa nini mtu huyu anasema hivyo? Anakufuru. Ni nani awezaye kusamehe dhambi ila Mungu pekee? Na inavutia kwamba Yesu hakuruki na kusema, sidai kuwa Mungu. Ninasamehe dhambi, lakini ninafanya tu. Labda angeweza kujitetea kutokana na hilo.

Lakini inashangaza kwamba Mafarisayo wanalinganisha msamaha wa dhambi wa Yesu na kitu ambacho Mungu pekee ndiye anayeweza kufanya. Na Yesu na hakuna mtu mwingine yeyote anayeonekana kukanusha hilo katika maandishi haya. Kwa hivyo, unacho, tena, hoja yangu sio tu kutumia hili kama maandishi ya uthibitisho wa uungu wa Yesu, lakini tena, zaidi kama onyesho la ukweli kwamba mada hii kuu, ambapo kile Mungu anaahidi kuwafanyia watu wake katika Agano la Kale sasa kinatimizwa, sasa kinatimizwa katika utu wa Yesu Kristo.

Kwa hivyo, ahadi ya Mungu ya kusamehe dhambi katika Agano la Kale, ukweli kwamba Mungu atasamehe dhambi chini ya agano jipya katika Agano la Kale, sasa imetimizwa katika utu wa Yesu Kristo. Mada nyingine ya kuvutia kuhusiana na Yesu ni ukweli kwamba Yesu sasa anakuwa kitu cha ibada na ibada ya kanisa. Kwa hivyo, kwa mfano, unafika mwisho kabisa wa Mathayo na kitabu kikuu, ambacho mara nyingi tunakiita Agizo Kuu, mstari wa 16 unaanza, kisha wanafunzi 11 wakaenda Galilaya, kwenye mlima ambapo Yesu alikuwa amewaambia waende.

Walipomwona, walimwabudu, lakini baadhi yao walitilia shaka. Pia, Luka sura ya 24 na mstari wa 52, kuelekea mwisho kabisa wa Luka sura ya 24 na mstari wa 52. Nitasoma mstari wa 50.

Hii ni baada ya kifo cha Yesu na baada ya kufufuka kwake, kisha mwanzo, kuelekea kupaa kwake. Alipowaongoza nje hadi karibu na Bethania, aliinua mikono yake na kuwabariki. Alipokuwa akiwabariki, aliondoka.

Alipaa mbinguni. Kisha wakamsujudia.

Wafuasi wake walimwabudu, kisha wakarudi Yerusalemu kwa furaha kubwa. Kwa hivyo, tunachokiona tayari kikitokea, na tutaona mada hii ikifikia kilele kwa kulipiza kisasi katika kitabu cha Ufunuo, na kwamba Yesu anaanza kuwa kitu cha ibada na ibada ya kanisa. Kwa mara nyingine tena, jambo muhimu kuhusu hilo ni kwamba kanisa linaanza kumjumuisha Yesu Kristo katika ibada, ambayo ilikuwa ya Mungu pekee.

Tena, hii iko katika muktadha wa imani ya Mungu mmoja ya waumini wa kwanza katika siku zao. Kuabudu kitu kingine chochote, kuabudu mtu mwingine yeyote, ilikuwa ni ibada ya sanamu. Hata hivyo, tunawaona wakionyesha kujitolea kwao na ibada yao kwa nafsi ya Yesu Kristo bila kukiuka imani ya Mungu mmoja ya Kiyahudi na ibada ya sanamu kwa kuabudu kitu kingine chochote isipokuwa Mungu.

Kwa maneno mengine, tena, kanisa la kwanza lilianza kutoa ibada na ibada ambayo ilikuwa ya Mungu pekee, sasa kwa nafsi ya Yesu Kristo. Kuhusiana na mambo kadhaa haya, tunaona pia Yesu Kristo anaonyeshwa kama Mwana wa Mungu aliyekuwepo tangu mwanzo, dokezo la Mwanzo sura ya 1 na 1; tunapata neno pamoja na Mungu na neno kisha Mungu mwenyewe. Cha kufurahisha ni kwamba, maandiko mengine kadhaa yanaonekana kupendekeza kitu kama hicho, na tena, hii si tu kutoa seti ya maandiko ya uthibitisho hapa na pale ili kuthibitisha uungu wa Yesu bali tena ikiangazia mada kuu ya kitheolojia inayoonyesha mpango wa ukombozi wa Mungu sasa unafikia kilele katika nafsi ya Yesu Kristo.

Kwa mfano, Mathayo sura ya 11 na mistari wa 25 hadi 27. Angalia jinsi Yesu anavyoelezwa. Wakati huo, Yesu anasema, Ninakusifu, Baba, Bwana wa mbingu na nchi, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na elimu, ukawafunulia watoto wadogo.

Ndiyo, Baba, kwa maana hivi ndivyo ulivyopenda kufanya. Mambo yote nimeamriwa na Baba, mistari wa 27. Kwa hivyo, cha kufurahisha, huwezi kujizuia kusoma hili na kuuliza swali, ni mtu wa aina gani huyu anayesema kuna mambo yaliyofichwa ambayo Baba pekee ndiye anayeyajua ambayo sasa yamefunuliwa kupitia Mwana, ambayo Mungu sasa amechagua kuyafunua kupitia Mwana, Yesu Kristo.

Tena, unganisha hilo na maandishi kama Mathayo sura ya 23 na mistari ya 34 hadi 37. Mathayo sura ya 23 na mistari ya 34 hadi 37. Kwa sababu hiyo, ninawapelekea manabii, wenye hekima, na walimu.

Baadhi yao mtawaua na kuwasulubisha, na wengine mtawapiga mijeledi katika masinagogi yenu na kuwafuatilia katika miji yenu. Hivyo, damu yote ya haki iliyomwagwa duniani itakuja juu yenu, tangu damu ya Abeli, mwenye haki, hadi damu ya Zakaria, mwana wa Barakia, mliyemwua kati ya hekalu na madhabahu.

Amin, nawaambia, haya yote yatakuja juu ya kizazi hiki. Nadhani nilimaanisha andiko la Luka, labda Luka sura ya 23, mistari ya 34 hadi 37. Acha niende huko haraka.

Luka 23:34 hadi 37. Kwa kweli sivyo ilivyo, pia. Acha niendeleee na maandishi ya Mathayo na pia nirejeele kitabu kilichoandikwa na Simon Gathercole, ambapo anabishana kuhusu wazo hili la Yesu ambalo tumelipata tu katika kifungu nilichosoma katika Mathayo 11.

Wazo hili ni kwamba Yesu hufunua maarifa yanayotoka nje ya ulimwengu. Kuna mambo ambayo ni ya Baba pekee ambayo Yesu sasa anayafunua. Akiunganishwa na uchunguzi wa Simon Gathercole katika kitabu kinachoshughulikia Mwana wa Mungu aliyekuwepo awali, anasema kwamba katika injili zote, unapata marejeleo kadhaa ya kuja kwa Yesu.

Tena, nataka kusisitiza kwamba hatutumii tu maandishi mengi ya uthibitisho ili kuthibitisha uungu wa Kristo. Tunaangalia mada kuu ya kitheolojia. Hayo ni marejeleo kadhaa ya Yesu kuja kufanya mambo.

Kwa mfano, Gathercole anasema Yesu anakuja kuwaita wenye dhambi, au Yesu anakuja kutimiza sheria, au Yesu anakuja kuhubiri habari njema, au Yesu anakuja kutafuta na kuokoa waliopotea. Yesu anakuja kufanya mambo tofauti. Gathercole anasema kwamba hii ina maana kwamba Yesu anatoka nje ya ulimwengu wa kuwepo kwa mwanadamu.

Anakuja duniani kutoka mbinguni, akimaanisha kwamba huyu ni kiumbe aliyekuwepo awali. Huyu si Mungu tu anayemchagua mwanadamu kama alivyomchagua Musa, Ibrahimu, Isaka, Daudi, au yeyote yule. Lakini sasa huyu ni kiumbe aliyekuwepo awali ambaye anatoka nje ya ulimwengu wa uwepo wa mwanadamu.

Anatoka katika ulimwengu wa mbinguni sasa ili kutimiza kusudi la Mungu. Kwa hivyo, ningekubali kwamba kuna nia moja katika injili zote za Yesu kama Mwana wa Mungu aliyekuwepo awali ambaye sasa anakuja kuwasilisha mapenzi ya Mungu kwa watu wake, ili kuwaletea watu wake wokovu wa Mungu. Yesu ni mada nyingine inayohusiana na sura ya kwanza.

Mada nyingine ni kwamba Yesu ni ufunuo wa Mungu mwenyewe. Tuliona wazo la nembo. Yesu, kama neno linavyopendekeza, ni ufunuo wa Mungu mwenyewe.

Mungu asiyeonekana sasa anaonekana kupitia Mwana aliyemfunulia. Baadhi yenu mnajua kwamba katika Yohana 1:18 neno hapo linaweza kutafsiriwa, Mwana anamfafanua. Ni neno kumfanya ajulikane au kufichua, ambalo tunapata neno ufafanuzi, ambalo linamaanisha kufafanua maana ya maandishi kupitia utafiti makini.

Yesu amefafanua au kumfanya ajulikane au kufasiri na kumfunua Mungu, Mungu asiyeonekana, sasa amefunuliwa kupitia nafsi ya Yesu Kristo. Hilo linakuwa mada kuu si tu katika injili bali pia katika sehemu zingine za Agano Jipya, ambapo Yesu ndiye ufunuo halisi wa Mungu mwenyewe. Mungu hujifunua kupitia nafsi ya Yesu Kristo.

Mada nyingine kuu ni ukweli kwamba Yesu ndiye hekima ya Mungu. Katika Agano la Kale na katika fasihi ya Kiyahudi, hekima ingepatikana au kuhusishwa na Torati. Kwa hivyo, kwa mfano, katika Mithali, katika kitabu cha Mithali, tunapata hili wazi zaidi katika fasihi nyingine za Kiyahudi.

Lakini hata katika Mithali, tunapata hekima inayolingana na Torati, kujifunza Torati, na kuitii. Mithali sura ya 2 na mstari wa 1 na wa 2. Kwa mfano mmoja tu, Mwanangu, ukikubali maneno yangu na kuyaweka akiba maagizo yangu ndani yako, ukitega sikio lako kusikia hekima na kuuelekeza moyo wako kupata ufahamu. Sura ya 3 na mstari wa 1, Mwanangu, usisahau mafundisho yangu, bali yashike maagizo yangu moyoni mwako, maana yataongeza muda wa maisha yako.

Tena, tunaona hili likiendelezwa katika maandishi mengine ya Kiyahudi ambapo hekima inatambulika na Torati au hekima inapatikana katika Torati. Sasa cha kufurahisha ni kwamba, Yesu sasa anatoa watu waje kwake na kujifunza. Yesu anatoa watu wajitwike nira yake.

Kufikia wazo la kuja kwa mtu kwa kitu cha kujifunza au mtu wa kujifunza au kuchukua nira yako katika fasihi ya Kiyahudi tena kulihusishwa na Torati. Sasa tunampata Yesu, kwa mfano. Kurudi kwenye kitabu cha Mathayo, tunampata Yesu akidai kuwa ndiye ambaye sasa tunakuja kujifunza. Kwa hivyo, tunampata Yesu, kwa namna fulani, akidai kuwa hekima ya kweli inayotoka kwa Mungu.

Kwa hivyo, hekima sasa itapatikana katika utu wa Yesu Kristo. Kwa hivyo, katika Mathayo sura ya 11, kuanzia mstari wa 20, haswa mstari wa 25, Yesu alisema, Nakushukuru, Baba, Bwana wa mbinguni, kwa kuwa umewaficha mambo haya wenye hekima na elimu, na kuwafunulia watoto wake wadogo. Sasa, angalia kile Yesu anasema katika mstari wa 28.

Baada ya kusema kwamba mambo haya yaliyofichwa yamefunuliwa kwa watoto wadogo, sasa anasema katika mstari wa 28, Njoni kwangu, Yesu anasema, ninyi nyote msumbukao na wenye kulemewa na mizigo, nami nitawapumzisha. Jitieni nira yangu, mjifunze kwangu; kwa maana mimi ni mpole na mnyenyekevu wa moyo.

Kwa maana nira yangu ni laini, mzigo wangu ni mwepesi. Kwa hivyo, nadhani kile Yesu anachodai hapa ni hekima ya kweli ya Mungu. Ndani yake hupatikana hekima.

Mtu anamwendea Yesu ili kujifunza hekima. Mtu anamwendea Yesu ili kuchukua nira ya kujifunza, ambayo hapo awali ilihusishwa na Torati. Na baadaye katika sura ya 12, sura inayofuata, sura ya 12 na mistari ya 41 na 42, Yesu anasema, Watu wa Ninawi watasimama siku ya hukumu pamoja na kizazi hiki na kukihukumu, kwa sababu walitubu mahubiri ya Yona, na sasa kuna aliye mkuu kuliko Yona.

Lakini anaendelea kusema, Malkia wa kusini atasimama siku ya hukumu pamoja na kizazi hiki na kukihukumu, kwa maana alikuja kutoka miisho ya dunia ili kusikiliza hekima ya Sulemani, na sasa kuna mtu mkuu kuliko Sulemani hapa. Yesu akijirejelea mwenyewe. Kwa hivyo, Yesu ndiye hekima ya Mungu.

Mtu sasa anamjia Yesu kujifunza, anakuja na kuchukua nira yake juu yake. Hoja nyingine ni kwamba Yesu anajifunua kupitia miujiza yake. Tuliona kwamba miujiza hii ilianzisha agano la kale, au samahani, uumbaji mpya.

Miujiza ya Yesu ilianzisha uumbaji mpya, na pia ilifunua utambulisho wake. Tena, nadhani mara nyingi tunapendekeza kwamba tunamwona Yesu akitimiza makusudi ya Mungu kwa sababu tunamwona Yesu akifanya matendo au akifanya mambo ambayo Mungu mwenyewe alipaswa kufanya katika Agano la Kale. Kwa hivyo, nia hiyo kwamba haki na shughuli za Mungu zinazohusishwa na Mungu sasa zinapatikana katika Yesu Kristo au sasa zinatimizwa na utu wa Yesu Kristo.

Mojawapo ya sehemu zilizo wazi tunazopata ni katika Mathayo sura ya 8. Hii ni simulizi ya Mathayo kuhusu kutuliza dhoruba. Yesu na wanafunzi wake wanapokwenda baharini au ziwa la Galilaya kwa mashua, na dhoruba ikatokea, na Yesu alikuwa amelala, nao wakalazimika kumwamsha, na Yesu anazungumza, na upepo na mawimbi yakatulika. Na wanafunzi wakasema, huyu ni mtu wa aina gani hata upepo na mawimbi vinamtii? Sasa, jambo muhimu kuhusu hilo na kwa nini wanafunzi wangeuliza swali kama hilo na kutoa kauli kama hiyo si kwamba tu wameshangazwa na kile ambacho Yesu amefanya. Ingawa hiyo ni kweli, labda tunapaswa kusoma hili kwa kuzingatia kauli kama vile Zaburi 107.

Tena, nitakupa maandiko machache tu yanayowakilisha, lakini Zaburi 107 na mistari ya 23 na inayofuata. Mtu fulani baharini na melini, walikuwa wafanyabiashara kwenye maji makuu. Waliona kazi za Bwana, matendo yake ya ajabu vilindini. Kwa maana alisema na kuamsha tufani iliyoinua mawimbi.

Walipanda juu mbinguni na kushuka chini kabisa. Katika hatari yao, ujasiri wao uliyelewa. Waliyumbayumba na kuyumbayumba kama walevi.

Walikuwa wamekufa akili. Ndipo walipomlilia Bwana katika dhiki yao, naye akawatoa katika shida zao. Akaituliza dhoruba ikawa kama mnong'ono.

Mawimbi ya bahari yalinyamaza. Walifurahi ilipotulia, naye akawaongoza hadi kwenye bandari waliyoitamani. Nitasimama hapo hapo, lakini unaona uhusiano katika Zaburi 107? Mungu ndiye anayetuliza dhoruba.

Mungu ndiye anayesema na kutuliza dhoruba kwa sauti ndogo na kusababisha mawimbi kunyamazishwa. Sasa, ndivyo Yesu anavyofanya katika Mathayo sura ya 8. Tunaweza kutaja maandiko mengine, kama vile Isaya 51:9 hadi 10, ambayo tunasoma katika muktadha wa Mungu akishughulika na Bahari ya Kutoka.

Kwa hivyo, hoja ni kwamba sasa tunamwona Yesu katika miujiza yake akifunua utambulisho wake. Yaani, sasa tunamwona akifanya mambo kama vile kutuliza dhoruba na kukabiliana na bahari yenye machafuko kwa njia ambayo ilihusishwa na Mungu pekee katika Agano la Kale. Jambo lingine la kuvutia tunalopata, tunalopata katika Injili ni kwamba mwitikio kwa Yesu huamua kuingia katika ufalme wake.

Kwa hivyo, tena, naangalia maandishi ya Mathayo, ingawa baadhi ya maandiko haya yana ulinganifu katika Injili zingine, kwa hivyo sitasoma maelezo yote matatu. Lakini sura ya 11, Mathayo sura ya 11. Kwa kweli, nitaanza na sura ya 10 na mstari wa 16.

Mathayo 10 mstari wa 16. Nitasoma 11:20 hadi 24. Ndipo Yesu akaanza kukemea miji ambayo miujiza yake mingi ilifanyika kwa sababu haikutubu.

Ole wako, Korazini! Ole wako, Bethsaida! Kwa maana kama yaliyotendeka kwenu yangetendeka Tiro na Sidoni, wangelitubu zamani kwa kuvaa magunia na majivu. Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa Tiro na Sidoni siku ya hukumu kuliko ninyi. Na wewe, Kapernaumu, je, utainuliwa hadi mbinguni? La, utashuka hadi kuzimu.

Kama miujiza iliyofanyika kwako ingalifanyika Sodoma, ingalikuwapo hata leo. Lakini nawaambia, itakuwa rahisi zaidi kwa Sodoma siku ya hukumu kuliko wewe. Kwa maneno mengine, kinachoendelea hapa, cha kufurahisha, ni kwamba hukumu sasa imepangwa kwa kujibu Yesu na miujiza yake.

Vivyo hivyo, tunapata sehemu ambapo kuingizwa katika ufalme wa Mungu kunategemea mwitikio wa mtu kwa Yesu Kristo. Kwa hivyo sasa, mwitikio wa mtu kwa Yesu huamua kama mtu anaingia au kama mtu ametengwa na ufalme wa Mungu. Kwa hivyo, kwa muhtasari wa haya yote, tunaona, nadhani, mada kuu katika injili yote ni kwamba Yesu, na kuna mengi ambayo tunaweza kusema, lakini ili kuangazia mada maarufu zaidi katika Agano Jipya zinazohusiana na Kristo, ni Yesu Kristo kisha anakuja kutimiza makusudi ya Mungu ya kuokoa.

Mungu anaahidi kuwaokoa watu wake katika Agano la Kale. Anaahidi kuwakusanya watu. Anaahidi kuleta agano jipya.

Anaahidi kuleta haki. Anaahidi kuanzisha ufalme wake na kutawala miongoni mwa watu wake. Anaahidi kuwaokoa watu wake kutoka katika dhambi zao.

Anaahidi kuwamiminia Roho. Anaahidi uwepo wake wa kukaa katika maskani pamoja na watu wake. Sasa, haya yote yanafanywa kupitia Yesu Kristo.

Kwa hivyo, injili zinamwakilisha Yesu kama kilele cha hadithi ya Agano la Kale, kama anavyofanya na kutimiza shughuli ya kuokoa ambayo Mungu mwenyewe aliahidi katika Agano la Kale. Lakini anafanya hivyo kama yule anayemfunua Mungu kwa njia ya kipekee kama yule aliye Mungu. Sasa, pamoja na hayo, angalia majina machache tu.

Mara nyingi, uelewa wetu kuhusu Yesu unaweza kuonekana katika vyeo anavyotumia kujirejelea mwenyewe au ambavyo waandishi au wengine humtaja Yesu kwa—kwa mfano, cheo cha Masihi. Sitaki kutumia muda mwingi katika hili kwa sababu tumetumia muda mwingi katika mada ya Masihi au Yesu kama Mfalme wa Daudi.

Lakini tena, usuli wa Agano la Kale wa jina la Masihi linalotumiwa kwa Yesu ni matarajio ya Agano la Kale ya Mfalme ajaye, Mkombozi wa Kimasihi. Unaweza kurudi nyuma na kurejelea majadiliano yetu ya awali ya Agano la Daudi ambapo Zaburi 2, Zaburi 110, 2 Samweli 7:14, Zaburi 89, Ezekieli 36 na 37 wanatarajia Mkombozi wa Kifalme cha Daudi. Yote hayo yanatoa usuli wa mpakwa mafuta ajaye akimaanisha hapa haswa Mfalme wa Kifalme cha Daudi, mtu wa Kifalme cha Daudi.

Kuongeza maandiko mengine machache tu ambayo hatukuyarejelea katika Agano la Kale, Isaya sura ya 11 na kuanzia mstari wa 1. Tena, katika muktadha wa matarajio ya Isaya ya kurejeshwa kutoka uhamishoni, mwandishi anasema, Chipukizi litatoka katika kisiki cha Yese, kutoka mizizi yake, tawi litazaa matunda. Roho ya Bwana itakaa juu yake, roho ya hekima na ufahamu, roho ya shauri na uweza, roho ya maarifa na kumcha Bwana. Lugha hiyo ya chipukizi kutoka kwenye kisiki cha Yese, tawi kutoka mizizi yake litakalozaa matunda, ni lugha ya Kimasihi inayomrejelea Masihi.

Yeremia sura ya 23, andiko ambalo hatujalirejelea bado, 23 na mistari ya 5 na 6. Siku zinakuja, asema Bwana, nitakapomwinua Daudi tawi la haki, Mfalme atakayetawala kwa hekima, na kutenda haki na uadilifu katika nchi; katika siku zake, Yuda ataokolewa, na Israeli atakaa salama; hili ndilo jina atakaloitwa, Bwana, Mwokozi wetu mwenye haki.

Kwa hivyo, tena, maandishi ya kinabii yanamtarajia mtu wa Daudi anayekuja kulingana na 2 Samweli 7 na kuakisi kile tunachokipata katika maandiko mengine ya Zaburi. Kwa hivyo, tunapokuja kwenye Agano la Kale, tunaona kwamba Yesu, ingawa

cha kushangaza, Yesu hadai kamwe jina hili. Hazunguki akisema mimi ndiye Masihi. Mimi ndiye Masihi anayekuja.

Kwa hakika Yesu hufanya mambo na kuigiza maandishi ya Kimasihi na majukumu ya Kimasihi. Kwa mfano, alipoingia Yerusalemu kwa farasi, Mambo mengine ambayo Yesu alifanya yalitimiza kile ambacho Masihi angefanya, kile ambacho mwana huyu mkuu wa Daudi angefanya.

Lakini hilo linaibua swali, kwa nini Yesu, nambari 1, hadai kuwa Masihi, ingawa wengine wanadai kuwa ndiye? Na ingawa Yesu anafanya mambo ambayo ni ya Kimasihi, anaigiza kile ambacho Masihi angefanya. Kwa nini Yesu hadai kamwe kuwa Masihi? Na zaidi ya hayo, kwa nini Yesu anaamuru kimya watu wanaposema yeye ndiye Masihi? Uwezekano mkubwa zaidi, sababu ni kwa sababu tu kunaweza kuwa na sababu kadhaa, lakini labda moja kuu ni kuepuka kutoelewana.

Yesu, kwa kuzunguka na kudai kuwa ndiye Masihi, huenda alileta matarajio yasiyofaa miongoni mwa watu. Kwamba kuna mkombozi wa kisiasa na kijeshi atakayetawala kwa fimbo ya chuma, naye atakuja na kuifuta Rumi na kutuokoa kutoka kwa ukandamizaji wa Rumi. Yesu anapodai wazi kwamba alikuja kwanza kuwaokoa watu wake kutoka kwa dhambi zao, Yesu atakuja kuteseka na kufa.

Na wakati mwingine, hata wanafunzi hawakuweza kuwaunganisha hao wawili. Kwamba Yesu ndiye Masihi, Kristo, jambo ambalo Petro anakiri. Wewe ndiye Masihi, Kristo, mwana wa Mungu aliye hai.

Lakini Yesu anaposema, Nitateseka na kufa, Petro anakataa hilo. Petro hawezi kuelewa kwamba Yesu angekuja kama Masihi anayeteseka. Kwa hivyo labda moja ya sababu, na labda sababu kuu kwa nini Yesu aliepuka jina hilo na kwa nini aliamuru kimya wakati watu walidai yeye ndiye Masihi, inaonekana kuwa kifaa cha ajabu cha uinjilisti, lakini labda Yesu anaepuka kutoelewana.

Hakutaka watu waelewe vibaya alikuwa Masihi wa aina gani, lakini ni wazi kwamba Yesu anadai kuwa Masihi ambaye sasa anawaletea watu ufalme wa Mungu. Ukweli kwamba alidai kuwaletea watu ufalme wa Mungu unaonyesha kwamba yeye ndiye mfalme au mwana wa Daudi, ambaye sasa anakuja kutimiza hilo.

Kisha Yesu aliamini kwamba alikuwa Masihi. Yesu alijifanya Masihi. Kwa kweli, ili kumwendea Mathayo tena, mwishoni kabisa mwa Mathayo sura ya 26, Yesu anajaribu kumshtaki katika Mathayo sura ya 6. Anapoapishwa katika kesi yake, kwa kweli, anadai kuwa Masihi.

Kwa hivyo, Mathayo 26 na mstari wa 23 na 24. Hebu tuone, nadhani nina maandishi yasiyo sahihi tena. Nitayatafuta baadaye.

Katika kesi yake, kabla ya kuhukumiwa kifo, alipoulizwa kama yeye ndiye Masihi, Yesu mwenyewe anakiri hilo, na Yesu mwenyewe anasema, ndiyo, ndivyo nilivyo. Kwa kweli, naamini kwamba sura ya 27 ndiyo ninayotaka. Lakini Yesu mbele ya Pilato anajidai, akiwa chini ya kiapo katika kesi yake, anadai kuwa ndiye Masihi.

Kwa hivyo, si kweli kabisa kusema kwamba Yesu hakuwahi kudai kuwa Masihi, lakini hakika hakukimbia huku na huko akisema hivyo. Lakini Yesu aliamini kwamba alikuwa Masihi na akajifanya Masihi, na kwa hivyo moja ya dhana kuu kuhusu Yesu katika Injili ni kwamba Yesu ndiye Masihi anayetimizwa. Yeye ni Mfalme, Kristo, anayetimiza matarajio ya Kiyahudi ya Mfalme mtiwa mafuta wa Daudi anayekuja.

Jina lingine, ambalo ni la kawaida zaidi kwa Yesu na pengine njia yake anayopenda kujirejelea, ni jina Mwana wa Adamu. Kimsingi, Mwana wa Adamu linamaanisha mwanadamu tu. Hivi ndivyo linavyotumika katika miktadha kadhaa katika fasihi ya Kiyahudi.

Imetumika hivi katika Agano la Kale. Zaburi sura ya 8 imetumika hivi. Lakini labda msingi unaofaa kwa Mwana wa Adamu kama unavyomhusu Yesu ni Danieli sura ya 7 katika mstari wa 14, ambapo Danieli anaona maono ya Mwana wa Adamu ambaye sasa anakuja na kusimama mbele ya kiti cha enzi na kupokea ufalme.

Kwa maneno mengine, Mwana wa Adamu ni mtu aliyeinuliwa mbinguni anayepokea ufalme na kupokea mamlaka. Tofauti na falme zingine za wanyama mwanzoni mwa sura ya 7, sasa tunaona mtu akipinga watu wa aina ya wanyama. Danieli anaona mtu wa kibinadamu, Mwana wa Adamu, ambaye sasa ni mtu aliyeinuliwa mbinguni anayepokea mamlaka.

Kwa hivyo hiyo labda inatoa msingi unaowezekana zaidi wa taswira ya Mwana wa Adamu ya Yesu na taswira ya Mwana wa Adamu inayopatikana katika Injili. Tena, hii inaonekana kuwa njia aliyoipenda zaidi Yesu ya kujirejelea badala ya kujiita Masihi. Pia inaweza kuwa na maana ya lugha ya Adamu.

Zaburi sura ya 8, Mwana wa Adamu ni nani hata atendewe kwa heshima kama hiyo? Mwana wa Adamu, katika Zaburi ya 8, si marejeleo, si utabiri wa Masihi. Ni njia nyingine ya kumrejelea tena mwanadamu, wakati huu kwa Adamu. Kwa hivyo, kwa kudai kuwa Mwana wa Adamu, hii inaweza pia kurudi kwenye maandishi kama vile Zaburi sura ya 8, ikidai Yesu ndiye Adamu mpya ambaye atatimiza kile ambacho Adamu alishindwa kufanya.

Labda sifa ya kipekee zaidi ya matumizi ya jina hili, Mwana wa Adamu kwa Yesu, ni Yesu akilitumia akimaanisha mateso yake mwenyewe. Kwa mfano, katika Marko, sura ya 9 na mstari wa 12, Angalia kama ninaelewa hili kwa usahihi.

Zaburi sura ya 9 na mstari wa 12. Samahani, Marko sura ya 9 na mstari wa 12 zilikuwa tena katika muktadha wa Yesu akijiita Mwana wa Adamu. Yesu alijibu, kwa hakika, Eliya anakuja kwanza na kurudisha kila kitu.

Kwa nini basi, imeandikwa kwamba Mwana wa Adamu hana budi kuteseka sana na kukataliwa? Tunaweza pia kutaja mistari mingine mingi ambapo Yesu anajiita Mwana wa Adamu ambaye hana budi kuteseka na kufa. Kwa hivyo, moja ya sifa za kipekee za matumizi ya Mwana wa Adamu, hasa ikiwa inatoka katika Danieli 7, ni ukweli kwamba inamtaja Yesu kama mtu atakayeteseka na kufa. Kwa hivyo, kwa muhtasari wa jina la Mwana wa Adamu, labda sababu ni muhimu kuhusu maana ya neno hili, na labda sababu kwa nini Yesu alilitumia ni kwa sababu lilikuwa na utata.

Yesu ndiye Mwana wa Adamu aliyeinuliwa ambaye huleta ufalme na ambaye atawakilisha watu wake, lakini anakuja kwanza kuteseka na kufa. Lakini kama Mwana wa Adamu katika Danieli 7, ndivyo atakavyothibitishwa pia. Kwa hivyo, ni neno ambalo halikuonekana kuwa na maana nyingi nalo kama Masihi alivyofanya, na labda Yesu alilitumia haswa kwa sababu lilikuwa na utata.

Ilidokeza kwamba alikuwa Mwana wa Adamu aliyeinuliwa mbinguni wa Danieli 7 ambaye angpokea ufalme na utawala, lakini wakati huo huo, alikuwa Mwana wa Adamu ambaye alikuja kuteseka na kufa kwa ajili ya watu. Cheo kingine kinachomrejelea Yesu ni Mwana wa Mungu. Labda Mwana wa Mungu analeta angalau marejeleo mawili au matatu, maana mbili au tatu.

Kwanza kabisa, Mwana angeweza kuonekana akimaanisha Israeli. Kutoka sura ya 4 na mstari wa 22 ni mojawapo ya maandiko yanayomrejelea Israeli kama mwana wa Mungu. Kwa hivyo, Kutoka sura ya 4, nami nitasoma tu mstari wa 22 na labda 23 pia.

Kisha mwambie Farao, Bwana asema hivi: Israeli ni mwanangu wa kwanza, nami nimekuambia umwache mwanangu aende. Mungu anasema mwache mwanangu aende ili aniabudu. Kwa hivyo, Israeli ni mwana wa Mungu katika ngazi moja, lakini pia tunampata mwana huyo akimaanisha mfalme wa ukoo wa Daudi.

Kwa mfano, katika Zaburi sura ya 2, kuna marejeleo ya mwana wa Daudi au mfalme kama mwana wa Mungu. Tuliangalia andiko hili mara kadhaa tukirejelea ufalme wa Mungu, lakini pia tukirejelea agano la Daudi pia. Lakini andiko ambalo pia linatumika kwa Yesu katika Agano Jipya.

Lakini Zaburi sura ya 2, kuanzia mstari wa 6, nimemweka mfalme wangu juu ya Sayuni, mwana wa ukoo wa Daudi. Juu ya Mlima Sayuni, mlima wangu mtakatifu, nitatangaza amri ya Bwana. Aliniambia, Wewe, Mungu anamvika mwanawe, wewe u mwanangu.

Leo, mimi nimekuwa baba yenu. Kwa hivyo, Mwana wa Mungu anaweza pia kubeba maana ya Daudi kama mwana wa Mungu katika ukoo wa Daudi kama marejeleo ya Masihi. Tunaona ikitumika kama jina la kimasihhi.

Kwa mfano, katika Mathayo sura ya 16 na mstari wa 16, katika muktadha wa ukiri wa Petro kuhusu Yesu Kristo, Yesu alipowauliza, watu husema mimi ni nani? Na kisha, hatimaye, anamgeukia Petro swali hilo: ninyi mnasema mimi ni nani? Mathayo sura ya 16 na mstari wa 16, Simoni Petro alisema, wewe ndiwe Masihi, Kristo, mwana wa Mungu aliye hai. Angalia jinsi Mwana wa Mungu anavyohusiana na Yesu kuwa Masihi. Yeye ndiye Kristo, mwana wa Mungu aliye hai.

Kwa hivyo, Mwana wa Mungu pia alionekana kubeba maana za kimasihhi. Tunapata kitu kile kile katika Yohana sura ya 1 na mstari wa 49. 48, Yesu na Nathanaeli, Nathanaeli anasema, mnanijuaje? Nathanaeli aliuliza.

Yesu akajibu, Nilikuona ulipokuwa bado chini ya mtini kabla Filipo hajakuita. Ndipo Nathanaeli akasema, Rabi, wewe ni Mwana wa Mungu, wewe ni Mfalme wa Israeli.

Kwa hivyo, kumwita Yesu Kristo mwana wa Mungu huenda kunamunganisha Yesu na uhusiano wake na Israeli. Yesu ndiye Israeli wa kweli, mwana wa kweli wa Mungu, lakini pia ana maana ya kimasihhi. Yesu ndiye Masihi, mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli.

Lakini pia tunaona, hasa katika injili ya Yohana, kwamba uana, Yesu kama mwana wa Mungu, alitumia uhusiano wa kipekee wa Yesu na Baba. Yesu anakuja, kama tulivyokwisha kuona katika sura ya 1, Yesu mwenyewe ni Mungu. Kama mwana wa Mungu, tunaona kitu cha kuvutia katika injili ya Yohana pia.

Yaani, kwa vile Yesu ni mwana wa Mungu, Yesu ni sawa na Mungu, lakini pia yuko chini ya Baba. Tunamkuta Yesu akiwa sawa na Baba, kama Mungu mwenyewe, lakini tunamkuta Yesu akija kufanya mapenzi ya Baba. Kwa hivyo, Yesu anasema mambo kama, Mimi huja tu kusema kile ambacho Baba ameniambia niseme.

Ninakuja tu kufanya mapenzi ya Baba. Kwa maneno mengine, Yesu ni Mungu mwenyewe katika kiini chake na uhai wake, lakini anafanya kazi; anakuja kufanya kazi ili kufanya mapenzi ya Baba. Tena, hii imetoa baadhi ya nyenzo kwa ajili ya miundo ya baadaye ya Utatu kwamba una kiini kimoja, Mungu, ambacho kinashirikiwa sawa na Baba na Mwana na Roho Mtakatifu, lakini kuna tofauti ya utendaji kati yao.

Na hakika, Yohana anakubaliana na hilo. Kwa hivyo, Yesu ni mwana wa Mungu, Masihi, Israeli wa kweli, lakini ni mwana kwa maana ya kipekee. Ni mwana ambaye ni mwana katika uhusiano wa kipekee na Baba yake.

Yeye mwenyewe ni Mungu anayeshiriki katika kiumbe cha kipekee na mamlaka ya kipekee ya Mungu, ingawa, kama mwana, amekuja kufanya mapenzi ya Baba pia. Kwa hivyo, mwana wa Mungu, labda ikidokeza uhusiano wa Yesu na Israeli, ukweli kwamba yeye ni cheo cha kimasihi, ukweli kwamba yeye ni mwana wa Daudi, mfalme wa Israeli, lakini pia ni mwana wa Mungu katika uhusiano wa kipekee na Mungu na anashiriki katika kiumbe cha kipekee cha Mungu na mamlaka ya kipekee ya Mungu na amekuja kufanya mapenzi ya baba kulingana na Injili ya Yohana. Sasa, jambo moja la mwisho, sijui kama nataka kusema cheo lazima, lakini la mwisho, labda, ni jukumu ambalo tunampata Yesu akitimiza, ingawa lugha hiyo inatumika kwa Yesu, na huyo ni mtumishi wa Mungu.

Nami nafikiria hasa kuhusu uelewa wa Isaya kuhusu mtumishi, hasa katika sura ya 52 na 53, ambapo Isaya anaelezea mtumishi atakayekuja na kuchukua jukumu lake na kushughulikia dhambi za Israeli, atakayekuja na kuwawakilisha watu wa Mungu, lugha hiyo ya mwana-kondoo anayeongozwa kuchinjwa, na kwa mapigo yake tunaponywa ndiyo mistari inayojulikana zaidi katika sehemu ya mtumishi. Lakini lugha ya mtumishi ni pana zaidi kuliko hiyo. Lakini nadhani tunaona katika sura ya 52 na 53 ya Isaya, na kwa upana zaidi katika sura ya 40 hadi 55, tunaona nadhani mtumishi akiwa wa shirika na mtu binafsi katika kitabu cha Isaya.

Kwa hivyo , katika ngazi moja, inaonekana kuwakilisha taifa la Israeli; katika ngazi nyingine, hasa katika sura ya 52 na 53, inaonekana kuwakilisha mtu anayekuja kubeba dhambi na huzuni ya Israeli yenyewe. Sasa, tunachokipata katika Injili ni huduma ya Yesu mwenyewe, ambayo inatimiza jukumu la mtumishi. Kwa mfano, katika Mathayo sura ya 8 na mstari wa 17, maandishi ya kuvutia sana mwishoni mwa baadhi ya uponyaji wa Yesu, sura ya 8 na 9 katika Mathayo ikiwa sehemu inayoandika miujiza kadhaa ya uponyaji wa Yesu, katika sura ya 8, tunaona mstari wa 16, jioni ilipofika wengi waliokuwa na pepo waliletwa kwake, naye akawafukuza pepo kwa neno, akawaponya wagonjwa wote.

Kisha Mathayo anasema, hii ilikuwa ili litimie lile lililonenwa na nabii Isaya: Aliyachukua udhaifu wetu, na kuyachukua magonjwa yetu. Nukuu hii inatoka moja kwa moja katika Mathayo sura ya 53 na mstari wa 4 katika Nyimbo za Mtumishi. Pia, kumbuka kwamba labda mojawapo ya marejeleo yanayojulikana zaidi kwa Yesu Kristo, angalau katika Injili ya Marko, ni Marko sura ya 10 na mstari wa 45.

Kwa maana hata Mwana wa Adamu hakuja kutumikia, bali kutumikia, au hakuja kutumikiwa, bali kutumikia na kutoa uhai wake uwe fidia kwa ajili ya wengi. Labda, mwandishi anaakisi lugha kutoka katika Nyimbo za Mtumishi katika Isaya sura ya 53. Kwa hivyo, Yesu anajichukulia waziwazi cheo au nafasi ya mtumishi wa Isaya katika sura ya 52 na 53.

Kwa hivyo, kuna majina mengine ambayo tunaweza kuyaangalia, lakini majina haya ni baadhi ya yale ya kawaida zaidi katika Injili ambayo yanafunua kitu kuhusu Yesu ni

nani na kile alichokuja kufanya kuhusiana na utimilifu wa Agano la Kale na kile alichokuja kufanya kama ufunuo wa kipekee wa Mungu juu yake mwenyewe na kama njia ya Mungu ya kutimiza makusudi yake ya ukombozi kwa ulimwengu na kwa wanadamu. Huyu

ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 20, Yesu, Masihi/Mungu, Sehemu ya 1.